

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Економіка

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код та назва спеціальності, галузь знань	G6 Інформаційно-вимірювальні технології; G Інженерія, виробництво та будівництво
Тип та назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Державний нагляд, метрологія та міжнародна стандартизація»
Статус освітньої компоненти	Обов'язкова компонента (ОК-6)
Курс, семестр викладання	1 курс, 2 семестр
Трудомісткість освітньої компоненти	4 кредитів ЄКТС (120 академічних годин), з них: денна (очна) форма навчання: лекц. – 24 год., практ. зан. – 20 год., самост. роб. – 76 год.; заочна форма навчання: лекц. – 14 год., практ. зан. – 10 год., самост. роб. – 96 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Метрології, якості та стандартизації
Факультет	Електроніки, автоматизації та метрології

Викладачі

ТОЛКАЧОВА Галина Вікторівна,
доцент кафедри публічного управління та цифрової економіки,
к. е. н., доцент

E-mail: g.v_tolkachova @suilt.edu.ua
Тел.: +380674846846

Консультації: щоп'ятниці з 13⁰⁰ до 16⁰⁰ год., ауд. 231 (головний корпус)

Мета освітньої компоненти	– формування системи знань про економічну поведінку суб’єктів економіки в умовах обмежених виробничих ресурсів і безмежних потреб у суспільстві. Освітня компонента зорієнтована на набуття ринково-економічного мислення здобувачів, з’ясування ролі економічних знань у процесі реалізації економічної політики та економічному регулюванні, засвоєнні розуміння тих ринкових перетворень, що відбуваються у національній економіці та вироблення вміння самостійно здійснювати економічний аналіз. Освітня компонента націлена на: висвітлення загальних засад економічного життя суспільства; розкриття закономірностей розвитку економічної системи та діалектики взаємозв’язку її структурних елементів; вивчення механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначення рис панівних соціально-економічних систем та напрямів їх еволюції. Предмет націлений на формування вміння робити узагальнення і висновки та давати порівняльні характеристики різних поглядів і концепцій у сучасній економічній науці; здійснювати аналіз конкретних ринкових ситуацій, давати власну науково-обґрунтовану оцінку будь-якого економічного явища чи процесу.
Компетентності, формуванню яких сприяє освітня компонента	ЗК04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК05. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Програмні результати навчання	ПРН16. Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Програма освітньої компоненти	
Тема 1. Економіка як сфера діяльності і наука	Етапи розвитку економіки та економічної думки. Переломні моменти у розвитку економіки, становлення економіки як науки, цілі які були поставлені перед економічною наукою. Головні питання на які економічна наука має відповідати, а також формування розуміння економічної сфери діяльності у перших економічних школах.
Тема 2. Суспільне виробництво	Суть суспільного виробництва, цілі які стоять перед суспільним виробництвом, визначити економічні потреби та інтереси, роль особистого інтересу в розвитку економічних процесів, структуру суспільного виробництва, фактори суспільного виробництва та рол кожного з них в економічному розвитку.
Тема 3. Організація суспільного виробництва та економічні системи	Форми суспільного виробництва, їх перевагами і вадами, періодизаціями розвитку суспільного виробництва які визначені в економічній науці, Економічні системи та їх типи, роль і місце у них різних форм власності.
Тема 4. Ринок як економічна система	Суть ринку і його роль в сучасній економіці, визначити необхідні умови для функціонування ринку, структуру ринку, окреслити функції ринку, розкрити суть попиту і пропозиції та їх роль і місце в ринковій економіці
Тема 5. Гроші як	Суть грошей, їх роль в економіці та розвитку суспільного виробництва, основні концепції грошей, окреслити функції

економічна категорія	грошей, знати історію зародження і розвитку грошей та грошових систем.
Тема 6. Суспільне відтворення та економічні цикли	Роль і місце суспільного відтворення у процесі функціонування економіки, типи суспільного відтворення, значення НТП у процесі суспільного відтворення, причини циклічності у процесі суспільного відтворення та роль економічної рівноваги в умовах циклічного розвитку.
Тема 7. Монополія і конкуренція	Суть, форми і роль конкуренції у розвитку економіки, суть монополії та типи монополістичних об'єднань, причини виникнення монополій, монополістичні стани та вплив монополізації економіки на формування тоталітаризму у суспільстві.
Тема 8. Світове господарство	Напрямки трансформації світового господарства від моменту його зародження до нашого часу, роль міжнародної торгівлі на формування міжнародного поділу праці, роль ТНК. Особливості ключових міжнародних організацій та роль економіки у розгортанні глобалізаційних процесів.
Тема 9. Доходи населення і соціальна політика	Суть доходів, класифікацію доходів за різними критеріями, функції доходів, структура доходів. Суть, форми і системи заробітної плати, особливості здійснення соціальної політики держави, соціальне страхування.

Методи навчання

При вивченні освітньої компоненти використовуються наступні методи навчання:

Інтерактивні	▪ Наочно-демонстраційні дидактичні комплекси до тем, що вивчаються в межах освітньої компоненти (схеми, таблиці, графіки, діаграми; відеоролики тощо). ▪ Ділові і рольові ігри (бізнес-симуляції), наприклад, створення міні-компаній з виробництва товарів, обґрунтування їхньої економічної ефективності. ▪ Кейс-метод (case-study) – розгляд реальних економічних ситуацій або задач. ▪ Економічні дебати. ▪ Мозковий штурм. ▪ Інтерактивні презентації та вікторини. ▪ Економічні квести – командна робота над вирішенням серії завдань, які базуються на економічній логіці. ▪ SWOT-аналіз реальних підприємств – навчання стратегічному аналізу економічної діяльності.
Практичні	▪ Вправи. Різні практичні завдання, які застосовуються на будь-якому етапі навчального процесу і допомагають активізувати інтелектуальні, комунікативні та пошукові здібності здобувачів освіти. Вони включають відповіді на запитання, розв'язання задач, вивчення впливу стандартів ISO 9001 (менеджмент якості) або ISO 14001 (екологічний менеджмент) на фінансові показники компаній, складання порівняльних таблиць, графіків і т.п. ▪ Метод проєктів – розробка власних економічних рекомендацій або аналіз бізнес-планів.
Методи дистанційного навчання	▪ Відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок здобувачів освіти з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Moodle, Google Meet та ін. ▪ Онлайн дискусії;

- Індивідуальне і групове консультування (викладач дає додаткові роз'яснення щодо виконання завдань через чати та e-mail-надсилання);
- Відеозаписи лекцій і практичних занять;
- Квізи (проведення бліц-опитування із застосуванням Google Форм) тощо.

Стратегія оцінювання результатів навчання

Змістовий контент результатів навчання з освітньої компоненти	Результати навчання з даної освітньої компоненти, які здобувач може продемонструвати та які можна ідентифікувати, оцінити і виміряти, розглядаються у вимірах 6 рівня Національної рамки кваліфікацій, що відповідає першому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, а саме: ▪ Знання – демонструє розуміння основ економічної теорії, принципів економічної поведінки суб'єктів господарювання в умовах обмежених ресурсів; описує закономірності функціонування ринкових систем, механізмів економічного регулювання та державної економічної політики; пояснює структуру та еволюцію економічних систем, роль економічних інститутів і правових засад. ▪ Уміння / навички – застосовує економічні поняття та інструменти для аналізу реальних економічних процесів і явищ; проводить розрахунки базових економічних показників (ВВП, інфляція, безробіття, рентабельність тощо); виконує економічний аналіз, прогнозує наслідки економічних рішень на мікро- та макрорівнях; використовує сучасні інформаційні ресурси для збору, обробки та аналізу економічної інформації. ▪ Комунікація – вміє чітко та логічно викладати економічні ідеї, результати аналізу та власні висновки усно і письмово; аргументує власну позицію під час дискусій щодо економічних проблем, порівнює різні підходи до розв'язання економічних завдань; працює у команді при розв'язанні комплексних економічних кейсів та проєктів. ▪ Відповідальність та автономність – усвідомлює значення економічної науки для сталого розвитку суспільства; демонструє здатність до самостійного прийняття рішень у межах професійної компетенції; несе відповідальність за результати власного навчання та здатен до самостійного вдосконалення економічних знань.
Критерії оцінювання	Академічні успіхи здобувачів освіти в межах даної освітньої компоненти оцінюються за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), що прийнята в ДУІТЗ, з обов'язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою та за шкалою ECTS. Відмінно (А) – від 90 до 100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі або не менше 90% завдань, передбачених програмою освітньої компоненти. Дуже добре (В) – від 82 до 89 балів – здобувач досить повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Правильно вирішив 80-89% письмових завдань. Добре (С) – від 74 до 81 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань,

	використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 74-81% письмових завдань. Задовільно (D) – від 64 до 73 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але з не зовсім глибоким та всебічним аналізом, обґрунтуванням та аргументацією, з недостатнім використанням необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки. Правильно вирішив 64-73% письмових завдань. Задовільно (E) – від 60 до 63 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60-63% письмових завдань. Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 59 балів – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, стисло без аргументації та обґрунтування викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив 35-59% письмових завдань. Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітньої компоненти (F) – від 0 до 34 балів – Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не у змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив 1-34% письмових завдань.
Форма та методи контролю навчальних досягнень	В межах даної освітньої компоненти передбачено три види контролю: поточний, підсумковий та семестровий/академічний. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів до виконання конкретної роботи з теми, що вивчається. При поточному контролі оцінюється: активність роботи здобувача на практичних заняттях, результати виконання ним індивідуальних завдань, контрольних робіт, якості підготовлених завдань, що виконувались під час самостійної роботи. У концепції викладу освітньої компоненти застосовуються такі форми проведення поточного контролю: опитування, виконання контрольних вправ, тестування. Підсумковий контроль – це накопичена здобувачем сума балів за результатами вивчення дев'яти тем та виконання завдань самостійної роботи. Семестровий (академічний) контроль передбачає проведення заліку, під час якого здобувачу виставляється остаточна оцінка за освітню компоненту, яка виводиться із суми балів за результатами підсумкового контролю та складання тесту. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Політика освітньої компоненти

Відвідування	Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах освітньої компоненти. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (залік) є обов'язковою. Важливим є своєчасне виконання індивідуальних завдань в межах самостійної роботи, передбачених програмою освітньої компоненти.
---------------------	---

Дотримання принципів академічної доброчесності	Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах освітньої компоненти, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати різні програмні засоби.
Умови зарахування пропущених занять	Відпрацювання академічної заборгованості з освітньої компоненти можливо до початку екзаменаційної сесії. Процедура узгоджується з викладачем, згідно його розкладу консультацій.
Інші умови	Навчально-методичні матеріали освітньої компоненти розміщені на платформі Moodle
Рекомендовані джерела інформації	
Базові підручники та навчальні посібники	▪ Економіка: базовий курс: навчальний посібник [6-те вид., переробл. і доп.] / Ю. Є. Петруня, А. О. Задоя А.О. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. 265 с. 2. ▪ Мікроекономіка: навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. ▪ Мікроекономіка: навчальний посібник / А.О. Задоя, О.А. Задоя. Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля, 2021. 148 с. ▪ Макроекономіка: навчальний посібник / А.О. Задоя, Ю.Є. Петруня. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с. ▪ Міжнародна економіка: підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю «Економіка» / В. Г. Герасимчук, С. В. Войтко, Б. С. Серебренніков. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид. «Політехніка», 2024. 533 с. ▪ Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка): у 2-х ч. Ч. 1: Історія економіки та економічної думки, політекономія: навч. посіб.; за ред. М.М. Теліщука. Університет ДФС України. Ірпінь. 2020. 544 с.
Методичні рекомендації та розробки викладачів освітньої компоненти	▪ Толкачева Г.В. Економіка: Навчально-методичний комплекс освітньої компоненти [ОПП «Державний нагляд, метрологія та міжнародна стандартизація» зі спеціальності G6 Інформаційно-вимірювальні технології; для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти]. Одеса : ДУІТЗ, 2025.
Інформаційні ресурси	▪ Національний фонд нормативних документів України – https://uas.gov.ua/natsionalnyi-fond-nd/ ▪ www.suitt.edu.ua/library/

Рік введення силабусу – 2025 р.

Затверджено рішенням кафедри метрології, якості та стандартизації (Протокол від 7 березня 2025 р. № 8)

Декан факультету

Олег ГРАБОВСЬКИЙ

Завідувач кафедри

Антоніна ГАБЕР

Гарант освітньої програми

Ольга КИСЕЛЬОВА

Викладач:

Галина ТОЛКАЧЕВА